

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
DĄBROWA GÓRNICZA

S.P. Radny
01.06.2021

WO.0003.2.2021

Dąbrowa Górnicza, 27 maja 2021

Szymon Widera
Radny Rady Miejskiej
W Dąbrowie Górniczej

Dot. Interpelacji BRM.0003.895.2021 z dnia 13 maja 2021

Szanowny Panie Radny

W odpowiedzi na Pana interpelację dotyczącą utworzenia instytucji Rzecznika Praw Ucznia oraz naruszeń praw zawartych w statutach szkolnych w Dąbrowie Górniczej informuję, że wspieranie i poszanowanie praw człowieka i ucznia jest sprawą priorytetową.

Propozycja ustanowienia Rzecznika Praw Ucznia wraz z przysługującymi mu kompetencjami jest bardzo istotną inicjatywą i z pewnością wzbogaciłoby instrumentarium ochrony praw najmłodszych obywateli naszego miasta, jednakże w chwili obecnej ze względu na brak podstaw prawnych nie istnieje możliwość utworzenia takiego stanowiska w strukturze urzędu miejskiego.

Ustawa Prawo oświatowe z 14 grudnia 2016 roku (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 910 ze zm.) w swej preambule wskazuje, że oświata w Rzeczypospolitej Polskiej kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniemi zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka. Regulacja art. 85 ust. 5 Prawa oświatowego wskazuje, że samorząd uczniowski może przedstawiać radzie szkoły lub placówki, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów.

Przepis ten, w ostatnim punkcie, zawiera prawo do wyboru opiekuna samorządu. Choć, podobnie jak żadna inna z regulacji Prawa oświatowego, nie wymienia wprost instytucji Rzecznika Praw Ucznia, to ten właśnie przepis jest przyjmowany jako dający prawo powołania tego podmiotu. Działa on jednak wyłącznie w ramach szkoły (jednostki organizacyjnej systemu oświaty) jako zatrudniony w niej nauczyciel.

Również żadna z regulacji samorządowych ustaw ustrojowych nie przewiduje możliwości powołania Rzecznika Praw Ucznia, w szczególności działającego w ramach struktury organizacyjnej urzędu miasta. Instytucji Rzecznika Praw Ucznia nie wymienia również Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936 ze zm.).

**DĄBROWA
GÓRNICZA**
dla aktywnych

41-300 Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 21
e-mail: sekretariat2@dg.pl
www.dg.pl

Centrala: tel. +48 32 295 67 00
Sekretariat: tel. +48 32 295 69 42
tel. +48 32 295 67 17
faks: +48 32 262 50 32

Organy gminy mogą działać wyłącznie na podstawie i w granicach prawa, co wyklucza możliwość powołania do życia instytucji, której nie przewidują obowiązujące przepisy prawa. W efekcie, o ile można uznać za dopuszczalne powołanie Rzeczników działających w poszczególnych szkołach i zajmujących się prawami uczniów uczęszczających do tych szkół, o tyle powołanie jednego Rzecznika działającego dla wszystkich szkół prowadzonych przez Gminę Dąbrowa Górnicza nie znajduje obecnie podstaw prawnych.

W związku z powyższym zwrócimy się jednak do parlamentarzystów z naszego regionu z prośbą o wystąpienie z inicjatywą ustawodawczą, która zmieni przepisy powszechnie obowiązujące, tak aby możliwe było powołanie Rzecznika Praw Ucznia na szczeblu gminy.

Niezależnie od powyższego, mając świadomość jak istotne jest przestrzeganie praw uczniów oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom uczniów, nauczycieli, rodziców i organizacji pozarządowych, zorganizowaliśmy m.in. szkolenie dla dyrektorów szkół na temat aktualizacji i zmian w statutach szkolnych. Szkolenie przeprowadził ekspert ds. prawa oświatowego Michał Łyszczarz, który rekomendował i wskazywał poprawne zapisy w tego typu aktach prawa. Szkolenie uwzględniało również zapisy związane z zasadami wewnątrzszkolnego oceniania uczniów oraz informacje dotyczące praw i obowiązków uczniów.

Ponadto wraz z innowacyjnym Zespołem Doskonalenia i Wsparcia Nauczycieli organizujemy kolejne spotkanie w tym zakresie w czerwcu bieżącego roku. Będzie ono miało formę kawiarenki edukacyjnej, która ma na celu wymianę doświadczeń, a w spotkaniu będą uczestniczyć dyrektorzy i nauczyciele zasiadający w komisjach regulaminowo-statutowych. Prelegentami będą: przedstawiciele Kuratorium Oświaty, przedstawiciele miasta oraz dyrektorzy stosujący innowacyjne metody pracy. Celem spotkania jest wymiana dobrych praktyk i rozwiązywanie kwestii spornych zawartych w „szkolnych konstytucjach”. Powyższe działania mają na celu nowelizację statutów z uwzględnieniem zagadnień związanych z prawami uczniów.

Co wymaga podkreślenia, organ prowadzący może jedynie rekomendować przyjęcie przez szkoły określonych zapisów w statutach, nie ma natomiast żadnych kompetencji nadzorczych, za pomocą których mógłby narzucić stosowanie określonych rozwiązań statutowych. Wynika to z treści art. 114 ustawy Prawo oświatowe, zgodnie z którym to kurator oświaty może uchylić statut publicznego przedszkola, publicznej szkoły lub placówki albo niektóre jego postanowienia, jeżeli są sprzeczne z prawem.

Z kolei z uwagi na fakt, że w ostatnich latach mediacje cieszą się coraz większym zainteresowaniem w szkołach, a w kraju wzrasta liczba szkół i placówek oświatowych, które wdrażają programy związane z mediacjami szkolnymi oraz rówieśniczymi, będziemy rekomendować przystąpienie dąbrowskich szkół do projektu „Mediacje w szkole”, aby rozwiązywanie konfliktów na linii: nauczyciel – uczeń lub uczeń – uczeń, odbywało się w ten właśnie sposób.

Doskonale zdajemy sobie sprawę, że wprowadzenie do szkoły mediacji może przynieść znacznie więcej pozytywnych efektów – w tym przyczynić się do rozwoju, umiejętności społecznych i poznawczych zarówno uczniów, jak i nauczycieli, dlatego też niejednokrotnie organ prowadzący współpracował z wykwalifikowanymi mediatorami reprezentującymi Centrum Komunikacji i Mediacji „Dialog” i z pomocy których będą mogli też korzystać uczniowie dąbrowskich szkół.

Bożena Borowicz
II Zastępca
Prezydenta Miasta
Bożena Borowicz